

ЦІЛІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНІЙ МОВІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Л.М. Іванченко

старший викладач

Національний технічний університет України «КПІ»

Основною метою навчання іноземній мові – є формування комунікативної компетенції. В документах Ради Європи комунікативна компетенція розглядається як єдність таких компетенцій:

- лінгвістична;
- соціолінгвістична;
- соціокультурна;
- стратегічна;
- дискусивна;
- соціальна.

Лінгвістична компетенція передбачає оволодіння певною сумою формальних мовних знань і навичок, які пов'язані з різними аспектами мови – лексикою, фонетикою, граматику. Акцент викладання ставимо не на мову, як систему, а на процес мовлення. Але мовлення завжди ситуативне, ситуація визначається для кожної окремої групи. Для того, щоб адекватно вирішити задачі спілкування в кожному окремому випадку, окрім лінгвістичної компетенції, нам необхідна соціолінгвістична компетенція.

Соціолінгвістична компетенція – це здатність здійснювати вибір мовних форм, використовувати їх згідно контексту. Щоб навчитись цьому, важливо знати семантичні особливості слів та словосполучень, їх довжину в залежності від стилю, характеру спілкування, того ефекту, який вони можуть справити на співбесідника. Соціолінгвістична компетенція та питання мовної допустимості мають багато спільного. Аналіз будь-якого аутентичного матеріалу дає масу прикладів, цінних як в практичному, так і в розвиваючому і виховному аспектах. Мова відображає особливості життя людей. Вивчаючи багато виразів, можна багато зрозуміти про культуру різних країн, мову яких ми вивчаємо. А це вимагає формування соціокультурної компетенції.

Соціокультурна компетенція – це не просто спілкування іноземною мовою, але й готовність вести діалог культур. В матеріалах Рекомендацій Комітета міністрів Ради Європи говориться про те, що багату спадщину різних мов і культур Європи потрібно охороняти й розвивати, а освіту необхідно направити на взаєморозуміння, перетворити мовний бар'єр в джерело взаємозбагачення культур. Діалог культур передбачає знання власної культури і культури країни, мову якої вивчаємо. Культура тут визначається стилем життя, що склався віками, характером мислення, національним менталітетом, а не просто мистецтво, яке в свою чергу є її частиною, відображає і формує її. Розуміння того, як географічне положення і клімат країни визначають її побут, економіку та традиційні зв'язки, знання історії, визначних подій і людей, релігійні уподобання і обряди, полегшує задачу міжкультурного спілкування,

допомагає знаходити загальне і відмінне в наших традиціях і стилях життя, вести діалог на рівних. Соціокультурна компетенція є інструментом виховання міжнародно орієнтованої особистості. Але щоб грамотно вирішувати задачі спілкування і домогтися бажаних результатів, недостатньо лише знань культурологічного характеру, треба мати навички та вміння організації процесу мовлення, вміти вибудовувати його логічно, послідовно, впевнено, ставити задачі і досягати поставленої мети, а це вже новий рівень комунікативної компетенції – стратегічна і дискурсивна компетенція.

Багато запитань, які пов'язані з стратегічними та дискурсивними компонентами розроблені в курсі риторики. Там ми знаходимо відповіді на запитання про те, як працювати над виступом, як здійснювати взаємодію з слухачем. Там же освітлюються такі питання, як визначення теми, логічні прийоми, способи зв'язку процесу мовлення за допомогою слів, словосполучень, речень та інше.

Соціальна компетенція передбачає готовність і бажання взаємодіяти з іншими, впевненість у собі, а також вміння поставити себе на місце іншого і спроможність справитись з ситуацією, що склалась.